

Örtü Epiteli Tipleri:

- **Tek Katlı:**

Tek Katlı Yassı Epitel

Tek Katlı Kübik Epitel

Tek Katlı Prizmatik

Basit

Kinosilyalı

Çizgili Kenarlı

- **Yalancı Çok Katlı(Psödostratifiye) Prizmatik Epitel**

- **Çok Katlı:** Çok Katlı Yassı Epitel *Boynuzlaşan (keratinleşen)*
Boynuzlaşmayan (keratinleşen)

Çok Katlı Prizmatik Epitel

Çok Katlı Değişici Epitel

Tek Katlı Yassı Epitel:

- Epitel poligonal şekilde geniş yüzlü, fakat yükseklikleri çok az yassı hücrelerden oluşur.
- Epitel yüzüne dik geçen kesitlerde hücrelerin çok ince oldukları , ancak çekirdeklerinin bulunduğu orta kısımlarında lümeneye doğru hafifçe çıkıntı yaptıkları görülür.
- Çekirdek oval ve hücre uzun eksenine paraleldir. Bu tip epitel sıvı geçişinin fazla olduğu yerlerde görülür. Sitoplazmada **pinositoz vezikülleri** vardır.
- Kalp ve kan damarlarını döşeyen tek katlı yassı epitel **endotel**,
- Periton, plevra, perikard gibi vücut boşluklarını sınırlayan epitel **mezotel** adını alır.

Tek Katlı Kübik Epitel:

- Tek katlı kübik hücrelerin bazal yüzleri ile bazal membrana oturdukları görülür.
- Epitel yüzüne dik geçen kesitlerde hücreler kare şeklinde, çekirdekleri yuvarlak ve hücrenin ortasındadır.
- Dış salgı bezlerinin boşaltma yollarında, böbrekte boşaltma yolunda görülür.

Tek Katlı Prizmatik Epitel:

- Bazal membran üzerinde tek kat olarak dizilmiş prizmatik hücreler bulunur.
- Çekirdek uzunca oval biçimli, çoğu zaman bazale yakın, bütün hücrelerde aynı hizada bulunur.

Apikal yüzde farklılaşma yok ise

- **Tek Katlı Basit Prizmatik Epitel** denir. Bu tip epitel midenin iç yüzünü döşer.

Apikal yüzde farklanma var ise

- **Tek Katlı Prizmatik Çizgili Kenarlı Epitel:** Epitel apikal yüzünde **mikrovilluslar** vardır. Emilim yüzeyini arttırmaları. Örn; **Bağırsak ve böbrek borucuklarında görülür.**
- **Tek Katlı Prizmatik Kinosilyalı Epitel:** Lümende materyal iletilmesi gerektiği yerlerde görülür. Örn; **Solunum yolu, kadın ve erkek genital boşaltma yolları.**

Yalancı Çok Katlı (Psödostratifiye) Prizmatik Epitel:

- Bazal membran üzerinde tek bir hücre katı bulunur.
- Bütün hücreler bazal membrana değır. Fakat hücrelerin boyu ve düzeni farklıdır. Hücrelerin bir kısmı apikal yüze ulaşmaz.
- Çekirdekleri de değışik yüksekliklerde yerleşmiştir.
- Apikal yüzünde kinosilyaların bulunduğu yalancı çok katlı prizmatik kinosilyalı epitel **büyük solunum yollarının içini** döşer.

Çok Katlı Yassı Epitel:

- Vücudun esas koruyucu epitelini oluşturur.
- Birbiri üzerine yığılmış birçok hücre katından meydana gelir.
 - Bazal membran üzerine oturan hücreler prizmatik şekildedir.
 - Orta hücre katı poligonal hücrelerden oluşur.
 - Yüzeye doğru gittikçe hücreler yassılaşıır.
- Özellikle prizmatik hücrelerde mitozlar görülür.
- Poligonal hücre katında hücreler arası (intersellüler) aralık geniştir.
- **Desmozom** tipi bağlantı kompleksleri yer alarak hücrelerin birbirinden ayrılmasını engellerler.
- Çok katlı yassı epitel vücudun bütün dış yüzünü ve buraya açılan iç boşluklarının ağızlarını örter. (**Ağız boşluğu, Farinks, Özofagus**)

- Vücudun dış kısmını örten çok katlı yassı epitele **EPİDERMİS** denir.
- Epidermis çekilme, sürtünme gibi travmalara diğer bölgelerdeki çok katlı yassı epitele oranla daha fazla uğrar. Bu nedenle epidermin yüzeyel yassı hücreleri çekirdek içermez ve boynuzlaşma gösterir.
- Çok katlı epitellerde içine doğru sokulan bağ dokusu uzantıları vardır. Bunlara **papilla** denir. Bu bağ dokusu papillaları çok sayıda kan kılcal damarı içerir. Böylece epitelin beslenmesi için geniş bir yüzey yaratılmış olur.
- Deride, epidermin yüzeyel yassı hücre katları, **canlılıklarını kaybederek keratin** denen sert ve cansız bir maddeye dönüşür. Bu olaya boynuzlaşma veya **keratinizasyon** denir.

- Özetle çok katlı yassı boynuzlaşan epitel bazalden yüzeye doğru şu katlardan oluşur:
- Bazalde prizmatik epitel; **Stratum Bazale**
- Üstünde poligonal hücreler bulunur. Poligonal hücreler arasındaki intersellüler köprüler bu hücrelere dikenli görünüm verir. **Stratum Spinozum** denir. **Desmozomlar** bu katta bulunur.
- Üst katlarda yassı hücreler vardır. Hücre içinde keratohiyalin granülleri bulunur. **Stratum Granülozum** denir.
- Daha üst tabakalarda hücrelerde eleidin maddesi birikir.; **Stratum Lusidum**
- En üst tabaka homojen keratin filamanlarından oluşur; **Stratum Korneum**
- Stratum Korneum ve Stratum Spinozum tabakasında mitoz siktir. Bu nedenle doğurucu tabaka anlamında **Stratum Germinativum**'da denir.

Çok Katlı Değişici Epitel:

- İçini döşediği organın iç basınç ve hacim değişmelerine göre hücre biçimini ve kat sayısını değiştirerek uyum sağlar.
- Organ içi boş iken 10-15 katlı olan epitel, organ dolu olduğunda iki veya üç hücre katından oluşur. Organ dolup gerildiği zaman hücreler birbirleri arasında kayarak kat sayısını azaltıp iç hacmi genişletirler **İdrar boşaltım yollarında görülür (üro-epitel)**.
- Yüzeyde geniş şemsiye şeklinde yassı hücreler vardır. Birden fazla çekirdek içerebilirler. Bu hücrelerin apikal sitoplazma yoğunlaşmasına **KRUSTA** denir. Krusta idrarın zararlı etkilerinden alttaki tabakaların etkilenmesini önler.